

PREZES

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

dr Jarosław Szarek

Warszawa, 30 stycznia 2020 r.



Dokonując dziś uroczystej inauguracji *Przystanku Historia IPN* w Mrągowie, odpowiadamy w ten sposób na sygnalizowaną już od dłuższego czasu przez lokalne środowiska dawnej opozycji antykomunistycznej, środowiska kombatanckie, potrzebę prezentacji dorobku naukowego, edukacyjnego Instytutu, konieczność prezentowania historii najnowszej również poza stolicą województwa warmińsko-mazurskiego. Mrągowski *Przystanek* jest pierwszym poza Olsztynem miejscem, gdzie pracownicy Delegatury w sposób cykliczny organizować będą spotkania, podczas których prezentowane będą najnowsze publikacje IPN, gdzie odbywać się będą projekcje animacji, filmów, spotkania z autorami ciekawych i ważnych książek. *Przystanek* będzie miejscem, gdzie odbywać się będą mogły warsztaty i szkolenia skierowane do nauczycieli, dziennikarzy i osób na co dzień zajmujących się utrwalaniem pamięci i popularyzacją historii.

Mrągowo staje się ważnym punktem na mapie IPN, wspomnę tylko, że właśnie w tym miejscu w dniach 17-18 czerwca br. organizowana będzie przez olsztyńską Delegaturę ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Komunistyczny aparat władzy wobec Kościoła katolickiego na tzw. Ziemiach Odzyskanych”.

Mazury są wyjątkowym miejscem, ta część byłych Prus Wschodnich, niemczona w okresie zaborów, w granicach Polski znalazła się w chwili, kiedy sama Polska poddawana została sowieckiemu jarzmu. Władza komunistyczna okrutnie obniosła się z Mazurami, bici, maltretowani, prześladowani, traktowani początkowo niejednokrotnie jako Niemcy, następnie w okresie stalinowskim zmuszani do zaparcia się rodzimej tradycji i dotychczasowego

1/2

#MOJA NIEPODLEGŁA.

sposobu życia, byli następnie nakłaniani do porzucania swoich domostw, przejmowanych nierzadko przez partyjnych prominentów i funkcjonariuszy aparatu represji. Tego rodzaju wroga wobec interesu narodowego polityka doprowadziła do sytuacji, w której dziś mamy Mazury ale bez Mazurów.

W okresie istnienia tzw. Polski „ludowej” były Mazury też miejscem walki Polaków z totalitarnym reżimem, czego przykładem jest rozegrana 16 lutego 1946 r. pod Gajrowskimi nieopodal Wydmin nierówna bitwa 3. Wileńskiej Brygady Narodowego Zjednoczenia Wojskowego pod dowództwem kpt. Romualda Rajsa „Burego”, z siłami Armii Czerwonej. Na Mazurach osiedlali się Polacy wypędzeni z Kresów Wschodnich, właśnie niejednokrotnie z Wileńszczyzny. W późniejszym okresie w tej części województwa olsztyńskiego zaczęła rodzić się, również wśród młodzieży, opozycja antysystemowa, czego przykładem jest Federacja Młodzieży Walczącej funkcjonująca przede wszystkim na terenie pobliskiego Kętrzyna. W samym Mrągowie, wydawane było w latach osiemdziesiątych przez inwigilowanego przez Służbę Bezpieczeństwa Dariusza Jarosińskiego podziemne pismo „Echo Mrągowa”. SB nigdy nie ustaliła kto był autorem i wydawcą periodyku. Pochodzący właśnie z grodu nad Czosem pan Dariusz Jarosiński jest też autorem wydanego w 2018 r. przez Instytut zbioru niezwykle interesujących, znakomicie napisanych reportaży historycznych pt. „Ta nasza wolność”.

Życząc Państwu owocnej dyskusji w czasie spotkania jednocześnie dziękuję włodarzom miasta Mrągowa oraz pozostałym organizatorom za współpracę z Instytutem Pamięci Narodowej.

Z wyrazami szacunku
Jacek Świątek